

מאורות שלום

העלון השבועי שלך

❖ יוצא לאור ע"י בית המדרש אור שלום ❖ קרית ארבע ת.ד. 88 מיקוד 90100 ❖ העורך בן צבי משה

http://www.ohrshalom.net 19:59 מוצש"ק חברון – 19:00 הד"נ חברון – info@ohrshalom.net

הזמנים הם לפי שיעון קיץ

נר ה' נשמת אדם העלון לעילוי נשמת

אפגין נעמה בת דוד
ארדמן אסתר בת אברהם
בלבל אברהם בן בן ציון
אליזבת בת אלכסנדר
שמואל
גרייצר פנחס בן צבי
דרור אשר בן יחזקאל
הלר טובה בת אברהם
הנובר אסתר בת יצחק
ויינשטיין מלכה בת גרש
לבי רגינה בת ברל מאיר
לוי סולטנה בת מרדכי
פישמן בנימין בן גרשון
פרחי טניה בת קונסטנטין
קרמר משה צבי בן מיכאל
קרת גדעון בן בנימין
שפטר מרים בת אהרן

ת.נ.צ.ב.ה

יש חדש

השיעור השבועי בפרשת
השבוע מתקיים בכל יום
חמישי בבית חב"ד בניני
400 בשעה 20:30 –
הציבור מוזמן

שיעור חדש
זוגיות ומשפחה בכל יום
שני בשעה 20:30
בבית חב"ד בניני 400

תרומות הקדשת העלון
ניתן לשלוח
לבית המדרש אור שלום
ת.ד. 88 קרית ארבע מיקוד
90100

ניתן להפקיד ישירות
בחשבון בנק הדואר מספר
20033243

"שפטים ושוטרים תתן לך בכל שעריך אשר ד' אלקיך נותן לך לשבטיך ושפטו את העם משפט צדק"

אמר האדמו"ר זיע"א שכוונת הפסוק הוא על חושים שבאדם, וכפי שכתב זקנו המהרי"א זיע"א שצריך לתת שפטים בלב האדם שלא ישוטט להשיג יותר מהשגתו, מה ידעת עני ואביון בהמות ממש היית עמך, כי כשהולך ומשוטט בגדלות יוצר בראשית צריך שיהיה כנוע ושפל כבהמה ממש, ולא ילך בגדולות ונפלאות ממנו.

כי מי שיראת שמים אמיתית בלבו, יעזרוהו כל החושים ויטוהו לעבודת הבורא יתברך, כי השופט והשוטר הם היראת שמים שלו, וזה שאמר הכתוב "בכל שעריך" מה שאתה משער בליבך שאתה נמצא במדרגה פלונית ועל כן יש בידך להשיג השגות אלו ואלו.

על כן יש בציווי זה ב' צדדים אשר יורו על ה' חושים שבאדם, ובידוע כי בחטא עץ הדעת טו"ר חטאו החושים למעט חוש הרי"ח שלא נפגם, ותיקונם הוא על ידי מעשה האדם בחושים בדרך של מצווה ותורה, על כן חייב הוא לשים עליהם "שפטים ושוטרים".

ובחוש הדיבור ידבר בד"ת, וחוש הראיה ישמר את עיניו לבלתי הביט ברע, בחוש המישוש שלא יתאוה רק בדרכי התורה, לקיים רצון קונו וחפץ צורו, יקדש עצמו במותר לו, ויהיה מקשיב לדברי חכמת השי"ת בפי גדולי ישראל לתקן בחינת חוש השמיעה,

והוא שאמר דוד המע"ה "שש" "אנכי על אמרתך" שמילת ש"ש ר"ת שפטים ושוטרים שיהיו שומרים ומכוונים "על אמרתך" דווקא ולא בדברים אחרים. כי בשמירת חושים אלו ותיקונם כראוי מקרב האדם את גאולתן של ישראל כי חוש הרי"ח לא נפגם בחטא עץ הדעת טו"ר, ובתיקון שאר החושים יאיר ויתגלה אור משיח בעולם העשייה, כנאמר "והריחו ביראת ה'" ביראה דווקא, כי לב האדם ותאוותיו נמשכות אחר החושים הללו, ועל כן חייב הוא לשים עליהם שני משמרות בחינת "משמרת למשמרת".

וכשיבוא האדם למדרגת תיקון המידות הרעות שמושכים חיותם מחושים אלו, יהיה בו בחינת "נודע בשערים בעלה" שערי רצון ברכה וקדושה ויהיה מזכה ומטה את עצמו ואת העולם כולו לכף זכות, באהבה ויראה "תתן לך" למען יתוקנו בחינות נשמתך בכל שעריך, אז יבוא אל מדרגת "אשר" רישא דלא אתגלייא, וימשך עליו ט"ל חיים, "טל אורות טליך" אכ"ר.

מאורות המידות – הזהירות מפני משפט מעוקל, אף שהכוונה לשם שמים

נאמר בתחילת פרשתנו שופטים ושופטים תתן לך... ושפטו את העם משפט צדק, לא תטה משפט וגו' (טז, יח-יט). לכאורה אחרי שהתורה מצווה על השופטים שישפטו את העם משפט צדק, למה צריכה התורה לצוות "לא תטה משפט", הלא בכלל מאתיים מנה.

ונראה לבאר על פי מה ששמעתי משמו של הרה"ק מסאטמאר זצ"ל על הפסוק בהמשך פרשתנו בעניין שעבדו עבודה זרה, ועיר הנידחת (דברים יג, טו) "ודרשת וחקרת ושאלת היטב והנה אמת נכון הדבר נעשתה התועבה הזאת בקרבך", שלכאורה הלא חותמו של הקב"ה הוא אמת, ואיך שייך לומר לשון "אמת" על עבירה חמורה כזו, אלא שהכוונה שהתורה תמהה איך שייך שקהילה שלימה בישראל, כל העיר ביחד יעבדו עבודה זרה, ולא ימצא אחד שימחה על כבוד שמו יתברך, היאך יקרה כזאת. לכן אמרה תורה "ודרשת וחקרת" איך נעשתה כזאת בישראל, וזאת מתרץ הכתוב שאם המסיתים ומדיחים דבר "אמת" בפיהם שאומרים "עת לעשות לה'" וכוונתנו להעמיד הדת על תילה ולאחוזו הרע במיעוטו וכדומה בטענות שווא ומדוחים, שבדרכים כאלו אפשר לפתות עיירות שלימות, ואין מי שיפצה פה, כי הלא שם שמים שגור על לשונם של המסיתים.

וזה שאמרה תורה והנה "אמת" שאומרים שכוונתם להרבות האמת, אז "נכון הדבר" שנעשתה התועבה הזאת בישראל, כלומר, מעתה הרי מובן לנו איך קרה כזאת בישראל.

וזה הכוונה כאן דגם לשופט ששופט תמיד משפט צדק ואמת, מכל מקום יש לפעמים שהיצר מסיתו לשם שמים ולשם האמת והצדק לעשות משפט מעוקל, ועל זה באה אזהרה מיוחדת שאף על מנת לשפוט צדק "לא תטה משפט", אלא תהא דן דין אמת לאמתו, כמו שאמרו חז"ל (שבת י.) כל דיין שדן דין אמת לאמתו כאילו נעשה שותף להקב"ה במעשה בראשית. ולכאורה מהו הלשון "לאמתו" הלא כבר אמר כל דיין שדן דין אמת, אלא שיהא האמת עם "אמת" ולא תעשה שקר על מנת להקים ולהעמיד את האמת, אלא תהא האמת לאמתו.

מאוצר הברכה

"לא תחיה כל נשמה" משורשי המצוה, ז"ן אומות הם ז"ן מדות רעות ותאות, שכנגד שבע מדות הקדושה חג"ת נה"מ, ונודע כל זה לכל משכיל שעיקר הוא לעקור המדות רעות מן הלב, וזהו הריגות שבע אומות ממילא. וזהו שמצינו שהתורה אמרה לא תחיה כל נשמה, ואח"כ אמר מעט מעט אגרשנו אלה הגויים אשר הניח ה' לנסות בהם, כי באמת עיקר המצוה לזכך ז' מידות להעלותם אל הקדושה, ואם היה נזדככים היה עמים במשרפות סיד, והיה נופלים ברגע אחד, אבל כיון שעדין לא נטהרנו בזיכוך המידות, נשאר הרבה עד בלע המות לנצח, שיתבטלו הקליפות [אוצה"ח ל"ד]

מאורות היכל הברכה

"ואתה לא כן נתן לך ה' אלהיך"
לא כן נתן לך ה' בארנו שהקוסמים אומרים עתידות מחוברי השמים החוזים בכוכבים, שכך נגזר על פלוני משנים עשר מזלות, ובחינות יראת שמים, מספר י"ג פעם מזל גובר על הכל. וזהו "הכל בידי שמים" שנים עשר מזלות "חוק מיראת שמים" צדיק מושל על הכל ועל כל המזלות, והקב"ה גוזר צדיק מבטל, "אלהים דבר מי צדיק לא ינבא" דבר שאינו מסכים על גזירה זאת, צדיק גוזר והקב"ה מקיים, ואמר כן אעשה כדברייך, וזהו ואתה לא עם כן, שניהם נתן לך בידייך י"ה אלהיך ומסר לך אלהות שלו, והבן המבואר במדרש והבן היטב. [ה"ה קט"ז]

חידה בשרונית

- א. מהיכן למדים שכשכתוב "עד", הכוונה לשתי עדים?
- ב. מכמה צאן צריך אדם להוריד "ראשית הגז"?
- ג. אם מצאו את ההורג אדם לאחר שערפו את העגלה, מה עושים עם ההורג?
- ד. האם לבעלי המומים שבשבת לוי היה חלק ונחלה (בארץ או בחו"ל) עם ישראל?

לשונות ארוכות ואדומות של אש נפרצו מאחד מבתי העיר, כל האנשים אשר היו בתוך הבית נמלטו מן המקום ובתוך הבהלה נודע שבבית נמצא אדם הישן במיטתו והוא כלל לא חש בדליקה המתפשטת, אנשים רבים התאספו סביב הבית וכולם טיכסו עצה כיצד ניתן להציל את האיש, ניסו להרים את המיטה לקרב אותה לפתח הבית ולהוציא אותה דרך הפתח, אולם התברר כי המיטה רחבה יותר מהפתח והניסיון נכשל. הלכו אנשי העיר להביא גרזנים והתחילו לדפוק ולהרוס כדי להרחיב את הפתח ובכך יוכלו להוציא את המיטה ואת האיש הישן עליה. במשך שעה ארוכה המשיכו האנשים לעמוד מסביב, להתווכח ולתת עצות מה ניתן לעשות כדי להוציא את האדם הישן.

לפתע הגיע אדם פיקח וכשהוברר לו על מה מתווכחים וכי הסכנה קרובה לבוא, הוא הזדעק וקרא בקול: לשם מה יש להתווכח, מדוע הנכם מבזבזים זמן כה יקר? הרי עד שתחשבו מה לעשות ועד שתשברו את הפתח, אותו אדם ישרף ח"ו ולא יהיה את מי ומה להציל. הדרך היחידה והיעילה הוא לקרוא לו בקול, להעיר את הישן משנתו, ואם לא יתעורר, לנענע אותו חזק עד שיתעורר כי הסכנה בפתח, ואז הוא יקום לבד ויצא בכוחות עצמו וינצל.

הנמשל הוא, כולנו יודעים שהסיבה העיקרית לסכנות הגדולות היא החטא. ואם כן דרך ההצלה היחידה היא לעורר את העם להקיץ אותו מתרדמתו ואז הצרות יסורו מאלהיהן. יש לטפל בשורש במקור שממנו נובעות הצרות וכשיתוקן אותו מקור, רווח והצלה יעמדו ליהודים והם ינצלו מהצרות הקשות העוטות עליהם מכל עבר.

הימים ימי חודש אלול שבהם תוקעים ומריעים בשופר וכפי שרמז הרמב"ם (הל' תשובה פ"ג ה"ד) ברמז מצות תקיעת שופר, כלומר עורו ישנים משנתכם ונרדמים הקיצו מתרדמתכם. ובימים טרופים אלו כאשר צרות יגון ואנחה פוקדות בתי אחינו בני ישראל בכל מקומות מושבותיהם ובפרט דרי ארץ הקודש. עבודתנו הוא לעורר את העם מתרדמתו לשמוע קול שופר, שפרו מעשיכם כי אין פורעניות בא לעולם בלא חטא. הקב"ה יאמר די לצרותינו, ולא ישמע עוד שוד ושבר בגבולנו, ובספרן של צדיקים גמורים יחתמנו, עדי נזכה לשמחת עולם על ראשינו, וקול השופר הגדול ישמע בארצנו, בביאת משיח צדקנו, במהרה בימינו, אכיה"ר.

מעשה רבותינו מקאמאראנא

רבי אלכסנדר סענדר מקאמאראנא זצוק"ל

בנו הרה"ק מהר"א כותב בזה"ל: פעם אחת, לא היה לי לאכול יותר מעת לעת, ואבי [רבנו] הלך אנה ואנה בטלית ותפילין, ופניו בוערות באש בלימוד שיטה אחת עמוקה.

וקרא אותי אצלו, ולמד איתי שיטה "תני שילא שלש מידות בנערה" [במסכת כתובות] בפשט ובסוד, והייתי קרוב לבולמוס, ואמר לי אבי, לך אל השכנה, ותקח לך לאכול והייתי מתמיה מאוד, שידעתי שאותה שכנה לא תתן לי אף על משכון טוב.

אך האמנתי בו, והלכתי שמה ועמדתי על הפתח, וישב שם גוי אחד, ואמר לי: בני, רוצה אתה לחם ויין שרף ונתן לי הכל, וכל רואה היה מתמיה מאוד.

ואני מגודל רעבון לא היה לי פנאי להשכיל מה זאת, ואחר כך אמר לי אבי, ראה בני, גודל עוונותיך שלא זכית לראות את אליהו אלא בלבוש כזה.

לא יקום עד אחד וגו': מצוה זו היא להעיד עדות בבית דין, שלא יפסיד חברו כסף בשביל שאינו מעיד, אם הוא יודע עדות בשבילו. ואין עדות פחות משנים, זה שכתוב "על פי שנים עדים וגו' יקום דבר, לא יקום על פי עד אחד". ומשום זה העמידו בעלי המשנה מי מעיד על האדם, קירות ביתו. ולא עוד אלא אנשי ביתו מעידים עליו. מהו קירות ביתו. אלו הם קירות לבו, שכתוב, "ויסב חזקיהו פניו אל הקיר", והעמידו בעלי המשנה, מלמד שחזקיהו התפלל מקירות לבו. אנשי ביתו אלו הם רמ"ח אברים שלו. כי הגוף מכונה בית. שכך העמידו בעלי המשנה, רשע עונותיו חקוקים על עצמותיו, וכך צדיק, זכויותיו חקוקות על עצמותיו. ומשום זה אמר דוד, "כל עצמותי תאמרנה", ובשביל זה למדנו ומי מעידים על האדם קורות ביתו. קורות ביתו הן העצמות הגלגלת הבנוים על המוח שהוא מים. ועליהם רומז, "המקרה במים עליותיו". המקרה - הוא לשון קורות. ולמה העונות חקוקים בעצמות יותר מבשר גידים ועוד, הוא משום שהעצמות הם לבנים, וכתב שחור אינו ניכר אלא מתוך לבן, כמו התורה, שהיא לבן מפנים, דהיינו הגויל, ושחור מבחוץ, דהיינו הדיו, שחור ולבן הם חושך ואור. ויש חושך שהוא תכלת, שהיא המלכות, שנאמר בה "גם חשך לא יחשיך ממך". ותכלת הוא שחור, והיא נקבה אל הלבן - שהוא ז"א, כי המלכות אין לה אור מעצמה. אלא מה שנותן בה ז"א. ולא עוד אלא שהגוף עתיד לקום על עצמותיו, ומשום זה הזכיות והחובות חקוקים על עצמותיו ואם יזכה יקום הגוף על העצמות שלו, ואם לא יזכה, לא יקום ולא יהיה לו תחיית המתים. ולא עוד אלא ב' עדים הם על האדם עין רואה, ואוזן שומעת, והבית דין, סופר ודן עונותיו, ולא עוד, אלא השמש והלבנה מעידים על האדם, כמו שהעמדנו, "תקעו בחודש שופר בכסה ליום חגנו". מהו בכסה, הוא ביום שהלבנה שהיא המלכות, מתכסה בו, ולמה היא מתכסה, הוא משום כשמיגע ראש השנה, יבא סמאל לבקש דין על בניה - דהיינו ישראל שהם בני המלכות, לפני הקב"ה, והוא יאמר לו שיביא עדים, והוא מביא עמו את השמש. הלך להביא את הלבנה, והיא מתכסה. באיזה מקום היא מתכסה. ומשיב, אלא שהיא עולה לאותו מקום שנאמר בו, "במכוסה ממך אל תחקור", כדי לפייס את הקב"ה על בניה. וזה הוא שאמר הכתוב, "תקעו בחודש שופר בכסה ליום חגנו". היינו למקום שבו עלתה השכינה, שנאמר בו "ובמכוסה ממך אל תחקור". והעונות שהם בסתר, צריכים להיות נדונים שמה בינו לבין קונו, והעונות שחטא בגלוי, נאמר, מכסה פשעיו לא יצליח". והשכינה מצד הכתר, היא עולם הנסתר. והעמידו בעלי המשנה שאדם צריך לחבר עונותיו למקום ההוא - שהוא כתר, בזמן ההוא מגיע זמן הרחמים והדין עובר. ומשום זה אמר לחבר עונותיו בכתר. לזכותו מן העדות של המלכות. אבל לרשע איו מזכיו לו.

מאורות הסיפור החסידי - מי ששומע לא מפסיד - ד

תקציר יהודי שהתגורר בעיר פיתוח סמוך לירושלים היה נוסע לשכונת רמות בירושלים מידי יום לעבודתו, כשלא יוכל להמשיך להיטלטל עם אוטובוסים מצא נהג רכב שלקחו למקום עבודתו, אולם הנהג לא שמר את פיו כראוי, וביקש מהנהג שיפסיק לדבר עמו. כשהפסיק לדבר, הפעיל את הרדיו בטענה כדי שלא אירדם", לאחר לבטים קשים החליט להפסיק לנסוע עמו אף שלא ידע מנין יצא נהג שנוסע למקום עבודתו, כך הלך לישון כשבמחור חושב למחרת ימשיך להיטלטל באוטובוסים, אולם אושר פנימי הציף אותו שעמד בניסיון. למחרת הפסיד את האוטובוס, ונאלץ לנסוע מאוחר יותר, כשיד הבחין באברך נוסף שיורד יחד עמו מהאוטובוס, והתברר שנוסעים לאותו מקום והם גרים גם באותו רחוב. כמו כן התברר שחוזרים באותה שעה הביתה, ורק יוצאים בבוקר בהפרש של שעה, מיודענו סיפר לאברך שקשה עליו הנסיעה באוטובוס וכבר שוקל על הפסקת העבודה בשכונת רמות, באם לא יקבל רכב העבודה. לשמע דברים אלו אמר האברך אם יש לך רישיון יתכן ומצאנו פתרון. "ברשותו של אבי שיחי", המתגורר בסמוך לביתי, רכב קטן המשמש לו פשרות של ניוד בקרבת הבית. אבא הינו אדם מבוגר שיצא לפנסיה זה מכבר. את רוב שעותיו עושה בתוך הבית פנימה, עוסק בכתיבת סת"ם ולומד את שעורי התורה שהורגל בהם. רק החל משעות אחר הצהריים בא לו רכבו לשימוש בתוך העיר. "באופן עקרוני אין לו התנגדות שהרכב הזה ישמשני משעות הבוקר ועד אחה"צ, ניסה לשכנעני פעמים רבות שאנפיק רישון ואשתמש ברכבו לנסיעות מעירנו אל העבודה - אלא שמטבעי איני מסוגל לכך. באם תנהג אתה ברכב, נוכל לצאת ולשוב יחדיו - כשמחיר הדלק ישולם על ידי שנינו". קו. 36 הגיע, עליו והתיישבנו בצוותא, יצאנו עמו לעבר שכונת רמות. נופי ירושלים מתחלפים לנגד עיני והמלים נעתקו מפי כמתוך חלום, הן ליותר טוב מכך לא יכול הייתי לצפות: רכב פרטי העומד לרשותי בהלך וחוזר. לבי מלא הארה: אילו הייתי מתפתה להמשיך עם הנהג ההוא, עד שהיה מישהו נענה למודעה שפרסמתי - וכי הייתי משיג הצעה כה מעולה? לכל היותר היו מצרפים אותי לרכב הסעה שהיה עלי להתאים את עצמי אליו. הנה עמדה לי סייעתא דשמיא לנתק מיידית את הנסיעות הקלוקלות עם ההוא - על אף הידיעה שמחמת כן עומד אני להיטלטל בדרכים ודווקא כאן המתין עבורי, בפלאי ההשגחה, פתרון כה נפלא ונוח. יתר על כן: אילו הספקתי הבוקר את האוטובוס הראשון כתמיד, האם הייתי פוגש את האברך דגן, הנוסע בקביעות בשעה מאוחרת זו? הנה הפגיש הקב"ה בין רכב חסר נהג לנהג חסר רכב, והמפגש הזה טוב לשנינו העובדים בקרבת מקום ומסוגלים בהחלט להתאים את עצמנו זה לזה בשעות היציאה והחזרה. מה אומר ומה אדבר. בבוקר המחרת כבר יצאתי לשכונת רמות עם רכבו של אבי ידידי החדש. הנסיעה נעמה לנו מאד בצוותא, בעטיו של הרכב שבתי הביתה מוקדם מן הרגיל והכל הוקל ב"ה. עין בעין ראיתי את הידוע לי מכבר כי בעמוד אדם בפרשת דרכים והאפשרויות לפניו אם להתגבר. כרצון ה', או ה"ו ללכת אחר שרירות הלב - טמונה לו בשעה זו הארה גדולה, מוחבאת וצפונה עבורו בדרך ההתגברות, אך בשעת הניסיון הינה נסתרת מעיניו. אם זכה אדם לשעבד רצונו לקונו - או אז זוכה ומגלה את האור הגנוז לו, היקר שבעתיים מן הפיתיון שבניסיון. לא אנו שנבין בשכר שמים, הכפול ומכופל פי רבה מן פתרון ההסעות הליזה, אך עם זאת, כה נרגש הייתי מן המאורע הזה. מאמר חז"ל (במדבר טו, טז): "אמרו ישראל לפני הקב"ה: רבונו של עולם אתה יודע כוחו של יצר הרע שהוא קשה. אמר להם הקב"ה: סיקלו אותו קמעא בעולם הזה ואני מעבירו מכם לעתיד, ולעולם הבא אני עוקרו מכם". ועוד זאת (דברים רבה ד, ה): "אמר הקב"ה שמעו לי, שאין אדם שומע לי ומפסיד". סוף